
Finantsinspektsiooni aastaraamat 2016

Juhatuse pöördumine

Aastaruandes peatume põgusalt Eesti finantssektori olukorral ning võtame kokku Finantsinspektsiooni jaoks olulised tegevused 2016. aastal.

Eestil on tugev finantssektor, mis loob head eeldused majanduskasvuks. Euroopa Liidu ja Eesti finantsturgude struktuur on piisavalt erinevad, nagu ka seal olevad riskid. Euroopa Liidu Süsteemsete Riskide Nõukogu hinnangul on peamine risk Euroopa Liidu finantsstabiilsusele riskide ümberhindamine üleilmsel finantsturul ja nõrgad finantsinstitutsioonide bilansid. Eesti Panga arvates mõjutab Eesti finantsstabiilsust kahanev ettevõtete kasumlikkus, mis nõrgestab maksevõimet, ning finantsturu poolt Skandinaavia majanduse või pangandusgruppide riskide kõrgemaks hindamine, mis suurendab Eestis tegutsevate Skandinaavia pankade likviidsusrisiki ja majanduse rahastamise riski. Lisaks mõjutab finantsstabiilsust sissetulekute kasvu ja madalate intressimäärade tõttu kiirenev kinnisvara hindade tõus, mis suurendab pankade haavatavust kinnisvarasektori riskidele.

Eesti oluliste finantsvahendajate puhul nõrkadest bilanssidest rääkida ei saa. Meie finantssektori näitajad, eriti just panganduses, viitavad oluliselt kõrgemale kvaliteedile Euroopa keskmisega võrreldes. Puudub minevikutaak halbade varade näol, vähene kapitaliseeritus ja madal kasumlikkus, mis piiraks ebamõistlikult finantsvahendajatel ühiskonnas oma rolli head täitmist.

Finantsinspektsioon jätkab, sealhulgas koostöös Euroopa Keskpangaga, finantsstabiilsuse hoidmist, nõudes finantsvahendajatelt piisavate kapitalipuhvrite olemasolu, läbipaistvate ja toimivate likviidsuslahendite arendamist, samuti toetades Eesti Panka täiendavate makromeetmete otsustamisel, mille kaudu ohjata riske. Lisaks hoolitseme endiselt, et meie finantsvahendajaid juhiks ausad inimesed, et sisekontrollisüsteemid toimiks paremini ning ärikestlikkus oleks läbimõeldud ja -proovitud. Vähendamaks ITintsidente, oleme muu hulgas julgustanud krediidasutusi rakendama õiguskaitsevahendeid, kui neile infotehnoloogilisi lahendeid pakkuvad partnerid rikuvad kokkulepitud teenusstandardeid. Panustame tugevalt finantssektoris osalevate isikute sobivuse kontrollimisele, mis viib harvadel juhtudel kohtuvaidlusteni, kuid on vajalik, et hoida finantssektor aus ja läbipaistev. See kõik hoiab usaldust reguleeritud finantsturu vastu.

Möödunud aruandeperiood kinnitas, et Finantsinspektsiooni kindlad ja selged otsused, kuid ka avatud arutelu ja valmidus koostööks viib heade tulemusteni. Ohuallikaks olnud patiseis Eesti Krediidipangas lahenes finantsjärelevalve aktiivsel seirel ärilisel teel: Vene krediidasutus väljus omanikeringist ja kontrolli pangas omandas suur Eesti ärikonglomeraat. Protsess nõudis kõigilt osapooltelt üksteise usaldamist ja järelevalvelt üheselt mõistetavaid signaale.

Suurpangad Nordea ja DNB teatasid oma Balti äride ühendamise kavast, peakorteriga Tallinnas. Eesti valimist põhjendati siinse hea õiguskeskonna ja järelevalveasutuse tegevusega. Taolised otsused ei sünni üleöö, vaid tuginevad pikema aja raames kujunenud hinnangutele keskkonna ja institutsioonide kohta.

Digitaliseeritus ja infotehnoloogiline keeleoskus on Eesti turuosaliste konkurentsieelis Euroopa Liidu ühisturul. Märkimisväärne on Eesti inimeste ind ja valmisolek võtta kasutusele uusi lahendusi. Seetõttu avasime Finantsinspektsiooni ukse aruteluks finantsinnovatsiooniga tegelevatele ettevõtjatele. Oleme uurinud siinset maastikku, saanud mõtteid õigusnormide ja ka oma tegevuse kujundamiseks. Tarbijate paremaks kaitseks tuleb teatud uuenduslikud finantsteenused minimaalselt reguleerida, kuid meie arvates ühtlustatult kogu Euroopa Liidus, murdes ühtlasi liikmesriikide barjäärid ja avades need riigid ühisturuna meie ettevõtjaile.

Finantsinspektsioon osaleb aktiivselt Euroopa pangandusliidu tegevustes. Oleme vast üks enim Euroopa Liidu partnerasutustega õiguslikult ja faktiliselt integreerunud asutusi Eestis. Lisaväärtusena on kaasnenud selgelt sätestatud järelevalvemetoodika ning piirkondlik tihe koostöö; meie panusena eluterve konservatiivsus pangandussektori kapitalikäsitusel ja nõrkade krediidasutuste lahendamisel. Finantsinspektsiooni arvates väärrib analüüsimist, kas ühisturule on vaja tugevaid Euroopa institutsioone ka muudes segmentides, näiteks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas, tagamaks ühetaolised standardid ja samaväärse rakendamise.

Aruandeaastal oleme väga tugevalt töötanud, et vähendada riske, mis kaasnevad kõrge riskiga mitteresidentidest klientidega meie finantsvahendajates. Nende klientide osakaal on oluliselt vähenenud, mis näitajana ilmestab ka rahapesu ja terrorismi rahastamise riski vähenemist. Eristame läbipaistmatut halli või suisa kuritegelikku mitteresidentide äri sellisest, mis moodustab normaalse väliskaubanduse. Finantsinspektsiooni jaoks on oluline eelkõige, kas ja kui tõhusalt suudavad finantsvahendajate süsteemid eristada teri sõkaldest. Regulatsioonide ja rakendamise puhul hoiame samuti mõistlikku tasakaalu tehnilise progressi ja riskide vahel.

Finantsturg ei pea olema mitte ainult ettevõtjale võimalusi pakkuv ühisturg, vaid ka tarbijat kaitsev ausalt ja läbipaistvalt toimiv turg, kuna just need väärtused hoiavad usaldust finantssektori suhtes. Oleme koostöös Eesti õiguskaitseasutustega tegelenud börsikuritarvituste ja püramiidskeemide paljastamisega. Kurjategijad on kohtu poolt süüdi mõistetud.

Möödunud aastal pidid krediidiandjad ja -vahendajad taotlema tegevuse jätkamiseks Finantsinspektsioonilt tegevusloa. Oleme meile usaldatud uues järelevalvevaldkonnas teinud suuri pingutusi, et turule sisenevate krediidiandjate protseduurid laenuvõtjate maksevõime hindamisel oleks kvaliteetsemad ning et selliseid ettevõtteid omaks ja juhiks sobivad isikud. Edasi jätkame tavapärase järelevalvega. Tarbimiskrediiditurg liigub samm-sammult tegevusloa nõudele eelnevast ajast parema korrastatuse suunas.

Kõik siinses aruandes kirjeldatu ning ka kirja panemata jäänud tööd on Finantsinspektsiooni inimesi innustanud ja liitnud töös tugevaks tiimiks, olles ühtlasi tõendiks professionaalsusest. Oleme uhked oma organisatsiooni ja töötajate üle!

Loe aastaraamatut edasi PDF versioonis või ISSUU platvormil.

Aastaraamatu PDF versioon

- [Finantsinspektsiooni aastaraamat 2016](#)

Aastaraamat ISSUU platvormil

[Aastaraamat](#)

Viimati muudetud 15.05.2019